

Ημερήσια 17-18 Ιουλίου

ΟΙ ΔΥΟ ΚΑΤΑΡΕΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

Του Δημήτρη Μάρδα

Αν. καθηγητή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του ΑΠΘ

Το δημόσιο χρέος θεωρεί ο Πρωθυπουργός και το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, και όχι μόνο, ως το σημαντικότερο πρόβλημα της χώρας. Αν στο επίκεντρο μιας συζήτησης βρίσκονται μόνο τα οικονομικά δεδομένα της Ελλάδας, με τη στενή έννοια του όρου, εμείς θα υποστηρίζαμε ότι η πιο ανησυχητική εξέλιξη εντοπίζεται στο ισοζύγιο εκείνο που σκιαγραφεί τις εμπορικές μας σχέσεις με το εξωτερικό σε αγαθά και υπηρεσίες, το ονομαζόμενο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

Είμαστε το μόνο κράτος-μέλος στην ΕΕ των 27 με τόσο μεγάλο άνοιγμα εξ' αιτίας των υψηλών εισαγωγών, γεγονός που αντανακλά την αποσάθρωση του βιομηχανικού ιστού της χώρας. Ευτυχώς ο τουρισμός και η ναυτιλία, αντισταθμίζουν το τεράστιο εμπορικό μας έλλειμμα.

Αν ξεφεύγαμε όμως λίγο από τις οικονομικές θεωρήσεις αυτής της μορφής, θα διαπιστώναμε ότι μια πρώτη ανησυχητικά δραματική εξέλιξη της Ελληνικής οικονομίας εντοπίζεται σε ένα άλλο στοιχείο: στο άδειασμα της χώρας από το ανθρωπινό της κεφάλαιο, από το μυαλά εκείνα των νέων επιστημόνων μας, που μεταναστεύουν για να βρουν καλύτερη τύχη στο εξωτερικό, με αποτέλεσμα να τα στερείται ο τόπος.

Η εξαγωγή αυτή δεν είναι κάτι πρωτόκουστο φαινόμενο. Από το 1900 μεταναστεύουν οι Έλληνες σε Ευρώπη και Αμερική. Εδώ και καιρό όμως, ιδίως μετά το 2008, έχει πάρει μια πρωτόγνωρη μορφή η εξαγωγή νέων επιστημόνων με υψηλές δεξιότητες.

Αυτή είναι η πρώτη κατάρα της χώρας, μιας χώρας που δεν προσφέρει τις κατάλληλες ευκαιρίες για να κρατήσει εδώ τα παιδιά της, τα οποία με το μυαλό και τις ιδέες που έχουν μπορούν να την κάνουν πλουσιότερη. Όταν εκλείπουν οι πρωτοστάτες της γνώσης οι δυνατότητες για ανάπτυξη κάθε χώρας περιορίζονται.

Κάποια γερά μυαλά μένουν, ευτυχώς, εδώ. Αντί όμως να στραφούν στην παραγωγή ιδιωτικών αγαθών και υπηρεσιών, κατευθύνονται στο δημόσιο τομέα της οικονομίας, όπου εκεί αδρανοποιούνται καθώς χάνονται στους μηχανισμούς της

γραφειοκρατίας και ενίοτε της διαφθοράς. Αυτή είναι η δεύτερη κατάρα μας, εξίσου σημαντική, με την πρώτη. Η απουσία δυνατοτήτων απασχόλησης τόσο στην παραγωγή όσο και στις υπηρεσίες, σε συνδυασμό με τις χαμηλές αμοιβές που προσφέρονται στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, στρέφουν την προσοχή του κόσμου αυτού στο υπερτροφικό Ελληνικό δημόσιο.

Αυτό θεωρείται η δεξαμενή απορρόφησης της ανεργίας στη χώρα, παρά τις όποιες προοπτικές που δεν δίνουν πολλά περιθώρια για περαιτέρω διόγκωση του Δημόσιου λόγω της κρίσης.

Και όλα αρχίζουν από του 'ψαριού του κεφάλι', που είναι η πολιτική ηγεσία του τόπου. Ουδέποτε ενδιαφέρθηκε να αναδείξει αξίες και να κρατήσει στη χώρα το δικό της ανθρώπινο κεφάλαιο, στο οποίο επενδύουν οι Έλληνες 13-18 χρόνια από τους παιδικούς σταθμούς, το δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο, έως το πανεπιστήμιο. Κατά την περίοδο που το κεφάλαιο αυτό είναι έτοιμο, μετά το περάς των πανεπιστημιακών σπουδών του, για να αρχίσει να παράγει αγαθά ή υπηρεσίες για την ίδια τη χώρα, χάνεται, προσφέροντας το προϊόν των γνώσεων που αποκόμισε αλλού.

Η δική μας πολιτική ηγεσία γνωρίζει να ανταμείβει τα παιδιά του κομματικού σωλήνα, να απαξιώνει τους ικανούς και αποτελεσματικούς δημοσίου υπαλλήλους, να ευνοεί τον εύκολο πλουτισμό πολιτικών ή μη, όπως και το μεταπρατικό εμπόριο σε βάρος της βιομηχανίας και των υψηλής στάθμης υπηρεσιών. Αυτή στερεί από τον τόπο το μέλλον και τα παιδιά της.

Πως όμως η ηγεσία αυτή μπορεί να κατανοήσει όλα τα ανωτέρω, όταν δακτυλοδεικτούμενοι αρχηγοί της χώρας και των κομμάτων, Υπουργοί και Υφυπουργοί δεν έκαναν την παραμικρή σοβαρή επένδυση στον εαυτόν τους, εμπλεκόμενοι στην πολιτική χωρίς τις απαραίτητες γνώσεις ή την εμπειρία ή την τριβή με τη ίδια τη ζωή!.

